

Årsmelding 2023

Ungdomsrådet ved Nordlandssykehuset

Innhold

1. Forord	3
2. Ungdomsrådets medlemmer	4
3. Ungdomsrådets arbeid	6
3.1 Saker til behandling.....	7
3.2 Foredragsvirksomhet.....	8
3.3 Deltagelse i utvalg, arbeidsgrupper, møter	10
4. Innspill Oppdragsdokument 2023	12
5. Ungdomsrådets helgesamling Bodø	14
5.1 Viktige saker for Ungdomsrådet.....	14
6. Markering av pride	16
7. Møte med ungdomsrådene i Helse Nord	17
8. Økonomi	22
9. Hilsen fra ungdomsrådets leder	22

Ordforklaringer

BU - Brukerutvalg

HF - Helseforetak

HOD - Helse- og omsorgsdepartementet

LMS - Lærings- og mestringssenteret

NLSH - Nordlandssykehuset helseforetak

PHR - Psykisk helse- og rusklinikken

RBU - Regionalt brukerutvalg

UR - Ungdomsrådet

1. Forord

Ungdomsrådet har en viktig funksjon i Nordlandssykehuset. Ungdomsrådet gir oss svært gode og viktige innspill til vårt arbeid med gode overganger, og de bidrar med sin erfaring og kunnskap til å gi vår virksomhet økt legitimitet, relevans og troverdighet i møte med pasientene, og da særlig barn og ungdom.

En av ungdomsrådets viktigste oppgaver er å være rådgivende organ og høringsinstans for sykehuset i arbeidet med å utvikle og opprettholde gode helsetjenester for ungdom. Vi ser at ungdomsrådet involveres i ulike prosjekter og arbeid hvor de gir viktige innspill og synspunkt.

Ungdomsrådet er svært aktive, og vi setter stor pris på deres innspill og bidrag til å gjøre Nordlandssykehuset HF bedre for barn og ungdom. I 2023 har jeg særlig satt pris på deres initiativ til å markere Pride, og kurs for helsepersonell om kjønns mangfold.

Tusen takk for bidragene dere har gitt oss i 2023!

Siri Tau Ursin
Administrerende direktør

2. Ungdomsrådets medlemmer

Ungdomsrådets sammensetning i 2023 var som følger:

Funksjon	Navn
Leder	Danielle Johanna Hansen
Nestleder	Olav Wiik Moland
Medlemmer	Sunna Regine Inga (samisk representant) Linea Vold Lea Hasse Trine Lise Antonsen Karoline Steffensen Mari-Sofie Nordland Lina Ramberg Aas Nikolai Heldahl Vinjar Meosli Håvard Moland

Koordinator

Sissel Eidhammer – Fagavdelingen, til 1. november 2023

Ann Helen Arntsen – Fagavdelingen, fra 1. november 2023

Kontaktpersoner i klinikkene:

- Marianne Røbekk Sivertsen - Psykisk helse- og rusklinikken
- Tone Johnsen – Medisinsk klinikk
- Silje Hageengen Lundeng og Lena Andreassen – Barneklubben
- Cathrine Bjørgvik - Mellomåsen skole

Kontaktpersoner i klinikkene. Fra venstre: Tone Johnsen, Marianne Røbekk Sivertsen, Silje Hageengen Lundeng og Lena Andreassen.

3. Ungdomsrådets arbeid

Ungdomsrådet gjennomførte i 2023 i alt 6 møter. I tillegg til møtene gjennomførte Ungdomsrådet en fysisk helgesamling i Bodø helga 10. til 12. februar, og en samling med Ungdomsrådene i Helse Nord 29. september til 01. oktober. Fokusområder for ungdomsrådet har i 2023 vært: Gode overganger fra barn til voksen, reell medvirkning, helsetjenesten til den samiske befolkningen og behandlingen av skeive i helsevesenet med markering av PRIDE, og omstillingsprosessen.

Til venstre: Vinjar Meosli, Olav Wiik Moland og Danielle Johanna Hansen på konferanse i Mosjøen.

Ungdomsrådet på møte i Psykisk- helse og rusklinikken.

3.1 Saker til behandling

Ungdomsrådet behandlet 45 saker i 2023, blant annet:

- Besøk barneklubben
- Innspill til direktør om viktige saker
- Flyer og plakat Ungdomsrådet
- Hva synes vi fungerer godt på Nordlandssykehuset?
- Markering av PRIDE
- Laging av film
- Besøk nytt familierom psykisk- helse og rusklubben
- Prosjekt ungdomsmedisin
- Innspill til Oppdragsdokument 2024
- Besøk biblioteket
- Innspill til Nordlandssykehusets personvernombud
- Innspill til nettsiden «Barn på sykehus»
- Endring og omstilling Helse Nord
- Besøk på Mellomåsen skolesenter
- Innspill fra Ungdomsrådet om samhandling

3.2 Foredragsvirksomhet

Representanter fra ungdomsrådet har delt sine erfaringer og bidratt med å fronte ungdomsperspektivet gjennom følgende foredrag:

- Innlegg for medisinstudenter med tittelen: Hva er viktig for ungdom på sykehus?
- Kurs for helsepersonell i samisk språk og kultur
- Innlegg om gode overganger på nasjonalt webinar
- Presentasjon av årsmeldingen til Ungdomsrådet for Nordlandssykehuset sitt styre
- Innlegg om ungdomsmedvirkning på sykehus på nasjonal ungdomskonferanse i Vefsn
- Innlegg for revmatologisk avdeling med tittelen: Hva er viktig for ungdom på sykehus?
- Innlegg for leger i spesialisering om hva som er viktig for ungdom på sykehus
- Innlegg på fagdag for ansatte i Nordlandssykehuset og kommunen om: Hva er viktig i møtet med helsepersonell når man er ung og pårørende
- Innlegg for Kreftforeningen om hvordan sikre god brukermedvirkning
- Innlegg for Helse Nord om hvordan Ungdomsrådet har jobbet med PRIDE
- Innlegg om gode overganger for ansatte i psykisk helse- og rusklinikken
- Innlegg om Ungdomsrådet på kurs for brukermedvirkere ved Nordlandssykehuset
- Innlegg for barneavdelingen om hva som er viktig som ung pårørende

Se foredraget «*Du blir ikke voksen den dagen du fyller 18*»

Fra foredragsvirksomhet.

3.3 Deltagelse i utvalg, arbeidsgrupper, møter

I denne perioden har Ungdomsrådets medlemmer og tidligere medlemmer, deltatt i følgende prosjekter, utvalg, arbeidsgrupper og møter:

1. Fast representant i Brukerutvalget, leder av Ungdomsrådet
2. Prosjektgruppe kurs brukermedvirkning
3. Prosjektgruppa «Et barnevennlig sykehus»
4. Arbeidsgruppa «Videreføring og utvikling av HIPPO»
5. Regionalt kompetansenettverk for spesialisthelsetjenester til den samiske befolkningen
6. Brukerrepresentant til kurs for ungdom med nedsatt hørsel
7. Innspill til gjennomgang av nettside på samisk
8. Gjennomlesning av informasjonsskriv fra Norsk kvalitetsregister for behandling av spiseforstyrrelser

Innspill til Stortingpolitiker Marian Hussein fra SV, 23. januar.

¹ Norsk kvalitetsregister for behandling av spiseforstyrrelser (NORSPIS)

² Kvalitet i Institusjonsbehandling i psykisk helsevern (KvIP)

9. Møte med Stortingspolitiker Marian Hussein fra SV.
10. Deltakelse i prosjektet ungdomsmedisin på barneklubben
11. Forskningsprosjekt: Få kunnskap om bruk av pasientportal og deling av journalnotat med ungdommer/unge personer som mottar psykisk helsehjelp
12. Deltakelse på temakveld hos Lærings- og mestringssenteret
13. Besøk på akuttetjeneste for ungdom gjennom KvIP, som står for Kvalitet i Institusjonsbehandling i psykisk helsevern.
14. Møte for å gi innspill fra Ungdomsrådet til nye avtaler om samhandling mellom sykehuset og kommunene
15. Ungdomsrepresentant - Regionalt kompetansenettverk for selvmordsforebygging
16. Ukentlige møter om omstillingsarbeidet i Helse Nord
17. Programkomite Helse Nord's pasientsikkerhetskonferanse
18. Regionalt kompetansenettverk spesialisthelsetjenester til den samiske befolkning
19. Samarbeidsmøte med Regionalt brukerutvalg i Helse Nord RHF
20. Doktorgrad-prosjekt: Sosioøkonomisk status og økningen i psykisk helseproblemer blant ungdom

4. Innspill Oppdragsdokument 2023

Oppdragsdokumentene inneholder krav fra Helse- og omsorgsdepartementet om hvilke oppgaver som skal utføres i året som kommer, og hvilke krav som settes til de regionale helseforetakene. Ungdomsrådet spilte inn tre forslag til Regionalt brukerutvalg (RBU). Forslagene fra Ungdomsrådet lød:

→ **Ansatte i sykehuset skal få kurs i Rosa kompetanse, slik at de kan møte den skeive befolkningen på en god måte.**

Begrunnelse: Vi ser at det mangler kompetanse på hvordan møte personer som avviker fra normen når det kommer til kjønn og seksualitet. Dette gjelder for hele befolkningen, men ungdom er en særlig sårbar gruppe når det kommer til denne tematikken. De fleste som bryter med normer for kjønn og seksualitet lever gode liv. Likevel opplever mange betydelige utfordringer knyttet til storsamfunnets manglende kunnskap om kjønns- og seksualitetsmangfold. Fortsatt er statistikken uhyggelig når det kommer til mobbing og psykisk uhelse, og for mange er det vanskelig å finne rom til å være hele seg i hverdagen. Det å bli møtt på en god måte kan virkelig utgjøre en forskjell, det er ikke alltid så mye som skal til. Vi ønsker derfor at det skal gjennomføres kurs i Rosa kompetanse. Rosa kompetanse tilbyr faglig bistand og undervisning om kjønns- og seksualitetsmangfold. Rosa kompetanse er organisert som en fagavdeling i FRI og er finansiert av Helsedirektoratet, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Utdanningsdirektoratet og Kompetansesenter for kriminalitetsforebygging.

→ **Det må prøves ut forskjellige tilbakemeldingsmetoder med mål om å kunne bruke informasjonen innhentet fra brukerne for å forbedre tjenestene.**

Begrunnelse: Vi mangler et enkelt og lavterskel system for å gi tilbakemeldinger til tjenestene våre. Det er avgjørende for oss å skape helsetjenester som fungerer for brukerne. Ved flere helseforetak ligger det et tilbakemeldingsskjema på nett som kan besvares anonymt. Ved å innføre et slikt system, vil man kunne sikre at man får tilbakemeldinger - både store og små. Ungdomsrådet, og andre som jobber innen feltet brukermedvirkning, bruker mye tid på å innhente informasjon og erfaringer fra organisasjoner, personlige nettverk og

forskning for å danne en forståelse over hva som fungerer, samt hva som ikke fungerer ved ulike deler av sykehuset.

Ungdomsrådet mener at en av de beste måtene for Nordlandssykehuset å bli bedre, er å systematisk innhente informasjon fra våre brukere, og jobbe ut fra disse. Eksempelvis kan man lage verdens beste treningsplan for å rehabilitere en skadet arm, men hvis mennesker som er tilknyttet armen ikke får praktisk gjennomført den, er den ikke særlig nyttig. Innsikt i hva som gir brukere positive opplevelser med sykehuset, og oversikt over hvilke negative erfaringer som går igjen, er viktig når man skal prioritere framtidig forbedringsarbeid.

Arbeidsmøte om Hippo.

Lærings- og mestringssenteret i Bodø.

”

For oss er det viktig at leger spør hva som er viktig for oss. Noen har masse å si, mens for andre er det helt greit det som skjer. Derfor er det viktig at vi blir spurt.

Ungdomsrådet ved Nordlandssykehuset

5. Ungdomsrådets helgesamling Bodø

Helga 10.-12. februar gjennomførte vi samling i Bodø. På programmet stod innspill til direktør hvor fokuset var hva som fungerer ved Nordlandssykehuset og hva som kan blir bedre. I tillegg deltok Unge Funksjonshemmede med et innlegg om ungdomshelse og ungdomsmedvirkning. Det ble også jobbet i grupper med ulike temaer som ungdommene er opptatt av.

Fra helgesamlingen i februar.

5.1 Viktige saker for Ungdomsrådet

Ungdomsrådet har gjennom disse 9 følgende oppsummert de viktigste sakene for ungdomsrådet for å skape et godt sykehus for barn og ungdom.

Viktige saker for oss:

1. Gode overganger
2. Ettermiddagspoliklinikk
3. Ventetid for barn og unge i psykiatrien
4. Å ta vare på pårørende
5. Tilbudet til skeive og transpersoner
6. Samarbeidet mellom sykehuset og kommunale tjenester
7. Få på plass ungdomsrom
8. Aldersgrensen på barneavdelingen må økes til 18 år
9. Å få på plass Flexible Assertive Community Treatment (FACT)³-Ung

Danielle (leder) og Olav (nestleder)

³. Flexible Assertive Community Treatment (FACT)

⁴. Consultant Liason (CL)

Hva synes vi fungerer godt på Nordlandssykehuset?

1. Mange gode behandlere
2. Mange flinke helsepersonell som er interesserte og bryr seg om det vi har å si
3. Hippoprojektet og arbeidet med et barnevennlig sykehus
4. Ansatte som er flinke på å sette opp en plan og få en til å føle seg godt ivaretatt
5. Leilighetstilbud ved en del av psykisk helse- og rustilbudet
6. Consultant Liason⁴ (CL)-temaet er et veldig godt tilbud
7. Åpenhet om ting som har blitt gjort feil
8. Gode lokaler som fungerer godt ved deler av sykehuset
9. Kvalitet i institusjonsbehandling i psykisk helsevern (KVIP), en metode som fungerer veldig godt
10. Brukermedvirkning på systemnivå - vi blir faktisk lyttet til

Sunna Regine Inga (til venstre), samisk representant Ungdomsrådet og Anna Emilie Vadnem, samisk representant Brukerutvalget holdt innlegg på kurs på Nordlandssykehuset i samisk språk og kultur.

Hippo på samenes nasjonaldag.

6. Markering av pride

Ungdomsrådet har i perioden vært aktiv bidragsyter i å markere Pride ved Nordlandssykehuset. Følgende ble gjennomført:

- Markeringen har bestått av utdeling av over 300 flagg til avdelingene, og flagging fra flaggstengene ved våre lokasjoner.
- I tillegg har Nordlandssykehuset for første gang deltatt i Pride-paraden i Bodø 3. juni, under banneret «Nordlandssykehuset for alle».
- Den 5. juni ble det i samarbeid med Rosa kompetanse arrangert et kurs i kjønns- og seksualitetsmangfold, med over 60 deltakere hvor Danielle og Olav ledet kurset.

Til venstre: Danielle Johanna Hansen, Olav Wiik Moland og foredragsholder Charlotte Høibråten.

”

Skeive og transpersoner møter fortsatt fordommer og urettferdighet, også i Norge. De store institusjonene, slik som sykehus, er treige med å følge med i tiden. Det skal være trygt å være pasient i sykehuset.

Ungdomsrådet ved Nordlandssykehuset

7. Møte med ungdomsrådene i Helse Nord

Ungdomsrådene i Helse Nord møtes annet hvert år for å ta opp aktuelle felles problemstillinger, utveksle erfaringer og komme med innspill til direktørene om hva som er viktig for ungdom på sykehus. Temaet for årets samling var den store omstruktureringen som skjer i Helse Nord.

I løpet av helga fikk ungdommene utveksle erfaringer om hva som har skjedd i de ulike ungdomsrådene siden sist, og hva de kan samarbeide om. Ungdomsrådene samlet sine råd til direktørene innenfor fire tema, som de presenterte:

1. Behandling helt i nærheten eller aller beste behandling langt unna?

- Best er viktigst når noe er alvorlig eller skal skje sjeldent. Nært er viktigst når noe skal skje ofte. Jo oftere behandlingen skal skje, jo viktigere er det at det kan gjøres lokalt eller digitalt.
- Når vi reiser til kontroller, må flest mulig ting ordnes samtidig. Alle undersøkelser, bilder, prøver og avtaler må kunne løses på samme opphold. Samarbeid mellom avdelinger, og mellom somatikk og psykiatri, må bli mye bedre og mer effektiv.
- Vi ønsker at helsepersonell og spesialister reiser rundt til der pasientene er, ikke at alle pasientene reiser lange veier.

*Vår mening må bety noe,
var det klare budskapet
fra ungdommene.*

2. Hvordan få bedre kvalitet i tjenestene når man organiserer ting på nye måter?

- Ungdomsrådet er opptatt av at vi må få like god kvalitet på helsetjenestene uavhengig av hvor vi bor. Det betyr blant annet at det ikke kan koste mer for oss å få behandling, selv om vi må reise.
- Vi vil at brukermedvirkningen i tjenestene skal styrkes og at alle pasienter får hjelp til å delta i egen behandling med samvalg.
- Forebygging må bli en viktig felles oppgave for alle helsetjenestene.
- Det må lages gode digitale løsninger for kontakt med behandlere og ulike måter å gjennomføre digitale timer. Digital oppfølging må velges av pasientene selv. Bilder, undersøkelser og oppfølging for spesialisthelsetjenesten må skje i samarbeid lokalt.

3. Hvordan må sykehusene være hvis vi skal reise lenger?

- Sykehuset må bli et sted der vi kan jobbe med skole, arbeide og hvile mens vi venter på ulike avtaler. Hvilerom og tilrettelegging for pårørende er viktig.
- Sykehuskolen må styrkes for både pasienter og barn og søsken som er pårørende. Elever i videregående skole bør få bedre tilrettelegging på sykehuset og i sykehuskolen.
- Arealene i og rundt sykehusene må tilrettelegges for aktiviteter. Lekerom for de små barna og skjerma arealer for ungdom med spill, film og bøker er viktig.
- Pasientreiser er ofte svært slitsomme, tar utrolig mye tid og det koster mye penger å reise ofte til behandling. Tilrettelegging av reise må ta hensyn til å ungdommens behov for å komme fram til behandling uthvilt, slik at vi ikke bruker opp alle kreftene på reising.
- Det må være mulig å kjøpe ordentlig mat hele dagen, ikke bare sjokolade fra maskiner.

Å medvirke betyr å få bestemme litt selv i egen behandling. For oss er det viktig at leger spør hva som er viktig for oss. Noen har masse å si, mens for andre er det helt greit det som skjer. Derfor er det viktig at vi blir spurt.

4. Hva vil vi ha på sykehusene?

- Vi vil at alle de tjenestene vi må ha kontakt med, kan ha kontor på sykehusene. Det vil gjøre det lettere å lage bedre og mer sammenhengende tjenester for oss.
- Vi ønsker NAV-kontor på sykehuset, hjelpemiddelsentral med mulighet for utprøving av hjelpemidler og Pasientreisekontor der det går an å få hjelp.
- Tjenester som legevakt, fastleger, helsestasjon, hjemmetjenester og sykehjem bør være på sykehuset for å bidra til at pasienter faktisk får et sammenhengende pasientforløp.

Møte i Ungdomsrådet med omvisning og innspill til biblioteket

10 råd fra ungdom i omstillingsprosesser

1. Beskriv oppgaver og mandat så alle kan forstå hva som skal skje.
2. Inkluder ungdomsråd og ungdomsmedvirkere i arbeidsgrupper tidlig i prosessen. Vi må være med der beslutninger tas.
3. Vi skal alltid være minst to brukerrepresentanter.
4. Vi må få god og forståelig informasjon, og gjerne forberedende møter bare med oss.
5. Vi må være godt involvert og trenger en kontaktperson.
6. Skriv forståelig, lag ordlister med forklaringer og ikke bruk forkortelser.
7. Vår mening må bety noe og vi må få tilbakemelding om hva dere gjør med innspillene våre!
8. Gi oss mulighet til å bidra med innspill på mange ulike måter.
9. Ta hensyn til våre individuelle behov, og respekter tiden vår.
10. Alle rapporter og utredninger må ha sammendrag for ungdom.

Medlemmene av ungdomsrådene fikk en omvisning i Nordlandssykehuset. Her på helikopter-dekket.

Vi har også prøvd å finne ut hvordan vi forstår noen av de ordene og begrepene som brukes mye i denne prosessen, og laget en liten ordliste som kanskje er nyttig for flere:

Ordliste

- **Funksjon:** Et ord fra matematikktimene, men her betyr det hvordan noe virker eller måten noe virker på. Det er også noe man gjør.
- **Funksjons- og oppgavefordeling:** Hvordan og hvem som skal gjøre noe
- **Elektive funksjoner:** Ting som skal gjøres, og som man kan planlegge hvor og hvordan de skal gjøres.
- **Akutte funksjoner:** Ting som må gjøres med en gang og som ikke kan planlegges.
- **Diagnostiske funksjoner:** Ting man gjør for å finne ut hvordan pasienten har det eller hva som er galt, som blodprøver og røntgen.
- **Oppgaveglidning:** Har ingenting med å gli mens man gjør noe. Betyr at det endres hvem som skal gjøre ulike oppgaver, f.eks. fra sykepleier til fagarbeider.

Fra venstre Regine Elvevold, Siri Tau Ursin, Linea Vold, Maria Kalliainen Kyrrø og Johanne-Kristine Mortensen. Bildet er tatt etter at ungdommene la fram sine innspill til omstillingsprosessen.

8. Økonomi

Regnskap	2022	2023
Honorar	187 341,-	280 346,-
<u>Andre driftskostnader</u>	<u>95 446,-</u>	<u>247 144,-</u>
Sum	282 787,-	527 490,-

Ungdomsrådet driver sin aktivitet innenfor gitt budsjett.

9. Hilsen fra ungdomsrådets leder

Ungdomsrådet har nok en gang hatt et år med stor aktivitet, og jeg er utrolig stolt over alt vi har fått til. Takk til våre dyktige kontaktpersoner fra klinikkene som gir oss informasjonen vi trenger for å ha gode diskusjoner, til Sissel og Ann-Helen som koordinerer arbeidet og støtter oss, og ikke minst til alle medlemmene i ungdomsrådet - som gang på gang utfordrer og inspirerer med sine innspill og sitt enorme engasjement.

I år vil jeg særlig trekke fram arbeidet tilknyttet Pridemarkeringen vår og arbeidet vårt knyttet til skeiv helse. Vi er takknemlige til alle i sykehuset som har hengt opp flagg, marsjert med oss bak Nordlandssykehusets banner, diskutert skeiv helse på pauserommet, og til alle som deltok på kurset vi arrangerte med FRI. Særlig takk til direktøren vår, Siri, for hennes engasjement og oppfordring helt fra begynnelsen. Det gir stor glede å se engasjementet initiativet vårt har vekket, og vi ser fram til videre arbeid for å sikre et sykehus for alle.

Vi har også hatt fokus på omstrukturingsprosessen som alle delene av sykehuset også trolig har følt på. Takk til Ungdomsrådene i Helse Nord for gode diskusjoner og godt samarbeid, samt Helse Nord og Regionalt Brukerutvalg for informasjon og støtte, og ikke minst takk til alle direktørene som deltok for å få våre innspill.

Det har vært enormt givende å ha vært medlem av ungdomsrådet, og jeg ser fram til å følge med på arbeidet fra utsiden etter jeg går av som leder i år. Tusen takk for tilliten jeg har fått.

Danielle Johanna Hansen, leder av Ungdomsrådet

Nordlandssykehuset HF
Salten - Lofoten - Vesterålen

postmottak@nlsh.no
nordlandssykehuset.no

